

Nedėldienio Skaitymas.

NEDELINIS LAIKRAŠTIS.

Apmokėsnis: su prisiuntimu metams 2 rub.
pusmečiui 1 rub.
be prisiuntimo metams 1 rub. 40 kap.
pusmečiui 70 kap.

Rėdacija Kaune.

REDAKTORIUS IR LEIDĖJAS

kunigas pralotas Antanas Karosas.

◆◆◆ Už atskirą numerį 4 kap. ◆◆◆

Už apgarsinimus imama nuo eilutės arba jos vietos ant paskutinio puslapio 20 kap.

№ 30.

Kaunas. 11 (24) liepos 1906 m.

Pirmi metai.

PETERBURGAS. Viršiausiuoju paliepimu duotu 8 d. liepos mėn. liko, pasiremiant ant 105 straipsnio pamatinių Valstijos įstatymų, paleista Valstijos Duma. Naujai išrinktoji Duma turi susirinkti 20 vasario 1907 m. Laikas naujųjų rinkimų bus paskiaus paskirtas.

VARGU GYVENTI SODŽIUJE.

Jeigu sodžiai paliktu neišdalinti į vienasėdžius, jokia liuosybė nepagerins Lietuvos sodiečių gerovės, kad ir nereikėtų mokėti už žemę nei skatiko, vis tiek sodiečiai badaus, kaip ir dabar badauja. Sodžiuose kasmetai platinas daugiau vagių ir vagiliukų. Nevienas sodietis pasakys: jug mes nevagiam. Tiesa arkliai nevagia, į kletis nelaužias visi. Laukams ir pievoms rakto nera, par tai gera vogti kas tik nori. Pasakys nevienas: Tam yra teismas. O kiek yra sodžiuose kas tenori iš savo rankų darbo valgyti duoną? Dažnas vis tik žiuri kokiuo budu kitam atimti, kad ir tas teipat badautu. Į teismus eina tokie kits kitam liuditi, kad ir nematęs, nei girdejęs, kalba neteisybę krutinę daužydamas, ogi teismai kokie yra po valsčius? —kas daugiau davė išgerti ar į kišenę to ir teisybė. Sodiečiai į javus arkliai tyčia neveda bet teip paleidžia, kad gyvolys greitai galētu prieiti; paskui sako netyčia įjėses. Į pievas tai tyčia veda arklus naktimis ir gano, o kits dar pririša ant svetimos pievos; jeigu atrandi beganant, tai jie pasako: ant savo rėžio aš galiu ganyti, o kad truputį perėjo per ežę, didelis čia daiktas. Su smulkiisiais gyvoliukais sodiečiai dar geriau daro, kad pradeda kopti taukus, tad varos kartu žąsis ir kiaules; gubą vieną atėmęs, tenai gano ant savo rėžiuko, o vienoje ir kitoje pusėje javai dar nepjauti ir nupjauti bet negrėbti; tokių ukininkų piemenis, pačių vaikai pajema iš vienos pusės nupjautu javų, pameta kiaulėms ir žąsims pešioja ir nepjautus javus, daug dar tokių yra, kurie par naktis kiaulių ir žąsų į kutes nedaro; kiaulės

eina išknisa burokus, roputes. Tvorų daržams nebeteria—gyvoliai eina parvien, sumina savo kas paseta ar pasodinta, sumina ir kito. Jei kas nenoretu teip daryti, savo tvora užtvertu, o kad kitas netveria—vis tiek! kad koks pakalba: „blogai,—tai nereikia nei sėti nei sodinti“,—atsako: musu gyvoliai, musu ir daržai; jei tu nenori, kad eina į tavo daržą, tai atsistojęs ganyk. Yra ir tokių atsitikimų, kad vienas užtveria ir kitam pripuolančią tverti tvorą, tad toks greta givenantis ukininkas, kuriam pripuola tverti tą tvorą o kitas užtveria, noredamas kad nejeitu į jo daržą gyvoliai, tad jis naktį nukapoja kirviu mietus. Sodiečiai vagia avis ir žąsis kits kitam rudenį, viens papjauna, kitas į miestą nuveža, parduoda. Nebegal sodžiuose par naktį laikyti veršių girdamų, neberasi nuo ryto tai vieno, kartais ir dviejų. Kad nupjauna rugius, sustato į gubas; yra ir tokių po sodžius, kas par ežę velka pėdus ir stato prie savo gubos, nuo svetimos atėmęs.

O su vaikais kas dedas po sodžius? dar paeiti nemoka kaip reikia, o po juom einant žeme dreba nuo keiksmų ir blazgatų. Ira tokių ukininkų, kurie tyčia dar primoko vaikus kad pro kitų kiemus eidami vaikai daugiaus dar keiktų ir blazgatytu idant išmoktu piktažodžiauti vaikai ir tų tėvų, kurie nenori tu keiksmų ir blazgatų. Ogi vogti kiek mokes vaikai kits kitą po daržus ir sodus. Sodiečių keliai baisiausi. Kad reikai vežti mešlas ir javai, nuo vieno akmenia ant kito, iš vienos duobės į kitą... Šlapjuose metuose sodiečių gatvėmis nebeišbrenda karvės par purvynus ir duobes, išstampa avys į ganyklas varinėjant; o kad koks pašneka norėdamas įkalbeti, kad reikia patai-

syti kelius, pagerinti laukus ir t. t. jie atsako: Kaip mūsų tėvai pragyveno teip ir mes galim giventi. Ir tokių įkalbinėtojų pro pagerinimą ukės jie labai nenkenčia, primoko piemenis ir mažesnius vaikus, kad į jo rėžius mestu akmenis, javus nuganytu, ir patį arkleis nugano. Tokie įkalbinėtojai tarp sodžių nebegali palikti savo arklių be žmogaus nei kelių minutų ganykloje—tuojaus atpančioja ir nuvaro į javus savo ar kito sodžiaus, dėl prirodymo: „ir tavo eina į javus“. Kaip-gi viską beapsakysi? matoma, kad sodžiuose gyvenimas ira labai blogas iš daugių pusių.

Taigi aš, mažamokslis sodietis pradrįsau siųsti Redakcijai savo sumanymą šiokį:

1. Sodžius reikia priverstinai išdalinti į vienasodžius.

2. Dalinant į vienasodžius trobų reikia neleisti statyti arčiau par šimtą sieksnių nuo rubežiaus kito ukininko.

3. Bendras ganyklas reikia išdalinti, prijungiant kiekvienam ukininkui pripuolančią jų dalį prie ano kolonijos.

Sodietis.

KERŠTAS KRIKŠČIONIES.

Atsitikimas iš karės vengrų su turkais XVII amž.

Už mylios nuo Vengrijos sostapilės Budapešto, ten kur eina kelias, buvęs seniaus rymiečių keliu, yra palivarkas, kurio trobos teip kitos prie kitų prisiglaudę, lyg norėtu užimti kuomažiausiai tos gražios vietos. Vadinasi jis Erdas, bet teipogi Beg-Hamza. Kur-ne-kur galima matyti užsilikusius ženklus rymiečių stiprovės, o turkų minaretas*) teberiogsio, beveik visai ilgų amžių audromis nepažeistas.

Gyvenamas rumas nors nemažas nieko ypatingo savyje neturėtu, jei nebutu po juomi rusių, arba geriaus sakant gilių po žemės urvų, ant kurių jis yra pastatytas. Tie urvai teip gilūs, teip tamsūs ir teip baisūs, tarsi jie butu vieta, paskirta kenkinimams. Ir iš tiesų tulas iš jų turėjo savo gyventojų gana ilgą laiką vieną iš prakilniausių Vengrijos sunų. Viename iš tų rusių, kuriame vargiai galėtu sutilpti keturios stovinčios ypatos, į kurių niekuomet neįeina šviesa, ir oras yra tarsi suplėkęs, grasas Petras Szapary gyveno ilgai.

Atsitiko tai tuomet, kad turkai buvo užkariavę Vengrijos žemę. Nenorėdami pasiduoti tai vergijai, kilo prieš turkus, kas galėjo. Buvo didžių mušių, bet dar daugiaus mažų susirėmimų. Žudė kiti kitus be paliovos ir pasigailėjimo.

Petras Szapary turėjo vos dvidešimtį metų, kuomet norėdamas su savo apginkluotais tarnais atimti stiprą Czako pilį, kurią prieš aštuonias dienas buvo apėmę turkai, jis tapo sunkiai sužeistas; mušio įnirtime jis teip buvo atsitolinęs nuo savo draugų, kad tie daug vargo turėjo, iki jiems pasisekė atimti sužeistąjį iš turkų kareivių rankų.

Vosi šgydęs savo žaizdas jis vėl griebėsi už ginklų. Draug su savo prieteliu grapu Adomu Batthyany jis prisiekė persekioti turkus visur, kur tik bus galima ir padaryti prieš tuos „Kristaus vardo piktžodžiuotojus“ visa, kas bus galima. Tam tikros progos netruko: Budapeštas buvo

*) Minaretas—augšta bonia, iš kurios turkų dvasiškija šaukia rytais ir vakarais Mahometo pasekėjus prie maldos.

turkų rankose, ir jie tai veždavo į čia valgamuosius daiktus, tai lydėdavo iš Budapešto siunčiamus į Turkiją vengrus-belaisvius. Du prieteliu, surinkę aplink savę būrį lygiai kaip jiedu drąsių kareivių, nepraleisdavo nei vieno turkų vežimo su maistu ar ginklais, neužpuolę ant jo kame nors kelyje, nei vieno varomųjų belaisvių burio, nepaliuosavę nors keleto iš jų; trumpu laiku jų dviejų vardas pragaršėjo.

Hamza-begas*), kurs neseniai apsigyveno Erde, daug turėjo kentėti nuo užpuldinėjimų dviejų drąsuolių. Jis prisiekė sau pagauti juodu ir išsiuntė tam tikslui nemažą kariumenės dalį, bet veltui; nes neveizint nei į prizadėjimus, nei į bauginimus bego janičarai (kareiviai) negalėjo pagauti dviejų krikščionių vadų.

Vieną dieną Petras Szapary tapo sužeistas. Tai atsitiko mušio sumišime, ir pirm negu jo draugai galėjo jį gelbėti, jis nukrito nuo arklio. Turkai nutvėrė nelaimingąjį ir greitai nuvilko į savo stipras stovyklas.

Didis buvo turkų džiaugsmas. Hamza-begas laimingas, jog ant galo turi savę rankose vieną iš priešų, tyčiojosi iš savo belaisvio, spjaudė jam į veidą ir liepė nuplakti jį baisiai rykštėmis; paskiaus regėdamas jį savo budelių sukruvintą, įsakė aprišti žaizdas ir įmesti į tamsiausią duobę po Erdo rumų. Bet negerai aprištos žaizdos, stoka tyro oro ir maisto, prisidėjęs prie to viso karštis greitai visai nukankino belaisvį; todėl pristatytas prie jo sargas pranešė apie tai begui. Turkų viršininkas nenorėjo mirties gr. Szapary; priešingai, jis geidė matyti jį gyvą, kad ilgiaus galėtu jį kankinti; todėl jis paliepė iš naujo gerai aprišti jo žaizdas ir palengvinti truputį jo buvį; paskiaus, kada jis šiek-tiek pasitaisė, begas išsiuntė jį kaipo dovaną savo didžiam prieteliui, Budapešto pašai, kurs patalpino belaisvį tarp savo tarnų.

Tiems paskutiniems buvo pavelyta užkrauti ant jo sunkiausius ir bjauriausius darbus, duodant jam priegltam valgyt tik nešvarias liekanas. Lengviaus galima aprašyti, su koku nuožmumu tas paliepimas buvo išpildytas, kaip išreikšti kančią ir paniekinimą, kurį turėjo atjausti nelaimingas beaisvis.

Bet nuožmiausiu link jo pasirodė Hamza-begas; kada jis atvykdavo su savo reikalais į Budapeštą pas pašą, niekuomet neužmiršdavo nueiti paveizėti Petro Szapary, paniekinti ir kankinti jo skaudžiausiai; ir kas labiausiai didino jo įdukimą, tai kantrumas belaisvio nuo kurio jis negalėjo išgirsti nei vieno skundos žodžio.

Vieną dieną begas tarė jam:

„Darbas, matau, tau sekasi; tu turi buti visai esi užganėdintas savo likimu?“

Belaisvis nieko neatsakė ant tų pasityčiojimo žodžių.

„A, tai teip, sušuko įpikęs begas; su tavimi elgiai gerai, tu krikščioni-šunie, ir tu dar puikini. Bet pranašas (suprask Mahometas) pasakė: aš sulaižysiu tavo puikybę, aš pažeminsiu tavę kaipo galviją! Teip nuo dabar tu dirbsi gyvulių darbą.“

Jis ėmė grapą Szapary ir nuvedė jį ant lauko. Tenai apkaldinęs jo kojas retežiais, liepė uždėti jam ant kaklo pavalkus ir įkinkyti į arklą; šaly jo pastatė kitą vergą, ir vienas turkas botago kirčiais norėjo jį priversti traukti arklą, o minia į tai veizinti tiktai tyčiojosi žodžiais.

Neįveikiamas grapo Szapary kantrumas nebegalėjo vienog iškentėti to naujo pažeminimo; jis pasipriešino ir pasakė, kad jis nesijudinsias iš vietos.

Begas liepė nuimti jam pavalkus ir daužyti lazda jo kojų padus. Teip prikankintam vėl užmovė pavalkus, ir nelaimingas vos begalėdamas stovėti ant kojų buvo priverstas artį ilgas vagas.

*) Begas, paša, aga—turkų valdininkai.

Kada teip buvo kankinamas krikščionis belaisvis, jo draugai nesėdėjo sudėję rankas. Grapas Batthyany nesiliovė kariavęs. Grapienė gi Szapary atidavė visą ką turėjo, lobį ir brangumynus; gentis sekė jos pavyzdį, prieteliai darė, ką galėjo. Bet tie seniaus turtingiausieji žmonės dabar po ilgų turkų plėšimų buvo teip suvargę, kad mažai kuomi begatėjo prisidėti.

Net ir valsčionis dėjo savo brangius skatikus; kiti-gi važinėjo po visą šalį, melddami pašalpos išpirkimui jų pono.

Tečiau neveizint į tiek vargo ir pasišventimo pavyko surinti vos pusę to, kas buvo reikalaujama.

O laikas slinko, jau buvo praėję trėji metai, kaip Petras Szapary pakliuvo į nelaisvę, kada vieną kart jo ištikimas prietelis patyrė, jog tulas aga iškelia su kažikiats svarbiais reikalais iš Turkijos ir važiuoja į Budapeštą.

Nei valandėlės nelaukdamas grapas Batthyany surinko savo labiausiai išrytus ir narsiausius kareivius; jis juos sustatė prie kelio, kuriuo turėjo važiuoti aga, ir po kelių laukimo valandų, kurios pasirodė begalo ilgos veikimo laukiantiems karžygiams, turkų pasiuntinys su nemažu palydovų buriu atvyko prie vietos, kurioje jo laukė Batthyany su savaisiais. Prasidėjo mušis, kurs tęsėsi ilgiaus kaip visą valandą. Buvo tai tikros imtynės, nes vadas buvo įsakęs neužmušti agos, o net rupintis visai jo nepažeisti; galutinai jis pakliuvo gyvas į krikščionių rankas.

Veikiai Budapešto paša patyrė likimą agos, kurs buvo jo prieteliumi. Nieko nelaukdamas jis nusiuntė pasiuntinį pas grapą Batthyany, žadėdamas nemažus pinigus už agos išliuosavimą. To tik ir laukė Batthyany. Prasidėjo derybos, ir ant galo paša prižadėjo už agą sugrąžinti liuosybę grapei Szapary.

Kelioms dienoms praslinkus du prieteliu vėl buvo draug, bet kaip gi apvertinas buvo grapo Szapary stovis! Jo kunas buvo tarsi apdengtas žaidzdomis, jo sublogimas buvo baisus, jo keliai linko, barzda ir suveltai plaukai visai pražilo. Mylinčios moters rūpesčiai ir gydytojų patarimai nieko negalėjo pagelbėti: regėjosi, jog grapas Szapary, pasenęs prieš laiką, niekuomet nebeatgausiąs savo pajiegy. O vienog jo akyse tarsi koki liepsna žerėjo, ir jo dušia buvo uždegta kažikokiu troškimu; jis norėjo atmonyti, nuplauti bego Hamzos kraujuje dėmę to jungo, kurį buvo priverstas nešioti.

Buvo 1686 m., ir krikščionių pergalėjimai gražino drąsumą labiausiai nusiminusiems. Po visą šalį dvelkė kas kart labjaus kilstančios tėvynės meilės vėjelis; kiekvienas vyras tapdavo kareiviu, kad tik išvyti neapkenčiamus turkus. Grapas Szapary, neveizėdamas į savo silpnumą, norėjo vėl griebtis už ginklą.

„Pasilikk, sakė jam grapienė Szapary, nebeapleisk manęs; n'eik ten, kame gali paguldyti savo galvą; kiti atmonys už tavę...“

— Ne, sakė grapas, aš turiu eiti, eiti į Budapeštą, man reikia sužinoti, ar Hamza dar tebėra gyvas, aš trokštu pasikalbėti su juo mano kalaviju. Žaizda, kurią padarė jungas ant mano pečių, dar tebėra perdaug skaudi.

— N'eik, vėl maldavo jo žmona, n'eik į tą baisią karę; kiti stipresni geriaus kaip tu visa galės atlikti.

— O, nei! atsakė drąsiai nekantrus kareivis; ne veltu aš eisiu į mušį, aš dar mokėsiu apginti mano tėvynę, ne vienas dar netikelis pražus nuo mano kalavijo; kuomet sugrišiu, priglausiu ramiai tavę prie savo krutinės, mano žaidos tuomet nebesikruvins“.

* * *

Greitai atsidadė grapas Szapary Karolio Lotaringiečio kariumenėje, prie pat Budapešto sienų. Turkai liko apgalėti, ir 2 d. Rugsėjo 1686 m. Vengrijos sostapilė buvo vėl liuo-

sa nuo turkų; vengrų vėliava vėl pleveseno ant rotužės, ir ant senobines švenč. Panelės bažnyčios vėl atsirado kryžius vietoje turkų mėnuolio.

Žuvusiųjų buvo daug, nemažiaus ir belaisvių; tarp šių buvo ir Hamza-begas. Kunigaikštis Karolis, kurs žinojo, kokius kankinimus buvo iškentėjęs nuo turkų grapas Szapary, atidavė jam belaisvį — begą.

Tulas žmogus, kurs girdėjo dviejų vadų šneką, pasiskubino nueiti pranešti Hamzai-begui jo likimą.

Grapas Szapary ir jo prietelius, gr. Batthyany, atsiveikinę su Karoliu Lotaringiečiu, nuvyko į stiprovę, kame buvo sergimi belaisviai.

Jiedu turėjo pereiti per vietas, kuriose mušėsi turkai su vengrais. Mušis buvo baisus; Mahometo pasekėjai ir krikščionis dabar gulėjo ramiai vieni šaly kitų, ten kame juos mirtis sutiko. Išblyškęs mėnuolis, redėdamas per dangų, savo spinduliais apšvietė liudną reginį; tasai sužadino grapo Szapary širdyje teip gilų įspudį, kad keršto ginklas, prisiartinant prie Hamzos-bego, iškrito jam iš rankų.

Kada išvydo tą savo priešą, sužeistą ir dabar visai silpną, pajuto savyje didį pasigailėjimą.

„Ar manę pažįsti, Hamza? paklausė be pikčio, tu dabar esi mano.“

— Aš žinau, ką nutarė jūsų vadas apie manę; bet aš tau nepriklausau, tu negalėsi man atmonyti, tu šunie-krikščiony, aš tavęs nebijau!

— Ir ką tu manai, aš noriu su tavim padaryti? pasakė Szapary, tarsi negirdėjęs paniekinančių turko žodžių.

— O ką-gi daugiau darysi, atsiliepė Hamza, jei ne keršysi?

— Tu klysti, Mahometo mokiny, aš tau dovanoju; eik sau, kur nori, tu esi liuosas!“

Turkas giliai užsimastė, paskiaus veizėdamas į krikščionį, tarė jam:

„Nesityčiok, nei vienas žmogus to negali padaryti-“

— Mano religija, atsakė rimtai Szapary, liepia man dovanoti mano neprieteliams, ir aš klausau įsakymų mano tikėjimo.“

Turkas negalėjo įtikėti į tokį mielaširdingumą; krikščionis jam trumpai paaiškino, jog toks yra Kristaus įstatymas, ir kada Hamza-begas tarėsi supratęs, Szapary jam dar atkartoj, jog jis yra liuosas ir gali eiti, kur tik nori.

Hamza pamastė dar valandėlę, paskiaus atsiliepė:

„Dovanok tu man už visą, ką nuo manęs iškentėjai, krikščiony, aš gailuos iš visos mano širdies, aš tau dėkuoju už tavo susimylėjimą... jis man nebereikalingas.“

— Kodėl?“ paklausė Szapary.

Turkas, kurs rodėsi labai kenčias, pergalėjo savę ir tęsė toliaus:

„Tuojau, kaip man pranešė, jog aš tau priklausau, aš išgėriau nuodų kuriuos aš visuomet su savim turėjau; aš maniau, jog tu keršysi, ir aš nenorėjau, kad tu džiaugtumėsi, matydamas manę kenčiantį, aš jaučiu, jog mirsiu... Aš nepažinau įstatymo tavo Pranašo, aš nežinojau, kad Jis teip malonus. Kadangi Jis įsako tokį mielaširdingumą, aš kreipiuos prie tavo Dievo, Jis man atleis nedorybes, kurias tau padariau...“

Hamza dar pergalėjo savę ir pridurė:

„Jau per vėlu... aš nebegaliu gyventi sulig tavo tikėjimo, bet aš trokšta numirti krikščionimi“.

Du prieteliu nusiuntė jieškoti gydytojo ir kunigo; pirmasis nebegalėjo pagelbėti, kunigas dar suskubo išlieti krikšto vandenį ant kaktos turko, atversto per didžią mielaširdystę to tikėjimo, kurio mokina Jezus Kristus.

Naujas krikščionis numirė stebėdamasis Kristaus įstatui, kurs liepia dovanoti neprieteliams. Tasai, kurs jį išmokino savo pasielgimu apie tą dievišką prisakymą, palydėjo

Ji iki jo paskutininiai buveinei, kuri ilgą laiką buvo pažymėta kryžiumi

Parašė *E. Horn*, lietuviškai papasakojo *K. Sk.*

Žinios iš Lietuvos

Miežiškiai (Panev. pav.). Musų apilinkėje žmonės yra labai nuskurdę, vieną dėlto kad maža žemės turi, antrą ir dėlto kad nesirupina patįs savo buvį pagerinti. Čia galima gerai gyventi, Panevėžys čia pat—viską pigiai galima pirkti ir savo prekes galima brangiaus parduoti. Tiesa, viską parduoda mieste, bet, ant nelaimės, retas kurs gautus už parduotas prekes pinigų visus namon teparsiveža. Čia, mat, baisiai yra žmonės pripratę degtinę siurbti. Be degtinės čia nėra iš pėdos. Neapseisi čia be degtinės nė ant nuobaigu, nė talką pakvietęs, nė par krikštynas, nė par pakasynas. Apie vestuves nėra ko ir bekalbėti. Ant kurių vestuvių daugiaus degtinės išgerta ir daugiaus žmonių „nusilesė“, tos skaitomos esti už „šumniausias“. Tas-pats ir par vakaruškas. Berniokai sumetę po ketvergę parsineša degtinės, na ir „myli“ vienas kitą ir savąsias. Kaip ant tokių vakaruškų dora kenčia, baisu ir pamislyti. Kad ant galo begerdami supyksta, tai prasideda peštynės. Mušas netiktai pavienės ypatos, bet sodžius prieš sodžių sukilsta ir tas nekarta, atsikartoja po kelius kartus.

Laikas jau mums susiprasti. Parsisiųsdinkime sau gerus laikraščius, skaitykime gevas knygeles, apsišvieskime bent kiek rupinkimes pagerinti savo ukę, bukime blaivais, liaukimes gėrę, tuomet sumažės arba ir visai išnyks mūsų vargai.

Raguva (Ukm. pav.). Čia pirklyba nemaža yra. Miestelyje yra daug krautuvių. Yra dar trys katalikų krautuves ir vartotojų draugijos viena. Kas utarnikas esti mugė. Čia žmonės gali viską parduoti ir pirkti sau reikalingų daiktų. Ypatingai čia žmonės atvažiuoja pirkti arklių. Dar kasmet per tris po Zolines atleidų nedėldienius esti „kermošiai“, ant kurių daugybė žmonių privažiuoja. Tuomet važiuoja netiktai su reikalu, bet ir bereikalo, ypatingai daug jaunimo suvažiuoja, kad pavėpsoti, pasidairyti, kitus pamatyti ir savę parodyti. Tie kermošiai yra ne laike. Žmonės, atvažiavę su prekėmis, sėdi ant vežimo par visas pamaldas, neineina nė bažnyčion, dar ir kitokių atsitinka nupuolimų. Raguviams reikia pasirupinti tuos kermošius šiokion diėnon perkelti, gerausiai utarnikan. Tame gali padėti žemiečių viršininkas. Jis gali gubernatoriui apie jusų norus pranešti, gubernatoriūs be abejoj tokiam neramiame laike sutiks ant to.

Mikutis.

Šauliai. Nuo 1 liepos m. d. priimama prašymai norinčiųjų įstoti mergaičių gymnazijon. Įžengiamieji egzaminai bus laikomi rugpjūčio, mėnesio pradžioje. Tuomet bus ir išleidžiamieji egzaminai mokinėms, kurioms šimet priseina pabaigi 8 klesas.

Raseiniuose 3 liepos m. d. iš nežinomos priežasties kilo gaisras Vilniaus gatvėje ties savitarpinio kredito butu. Sudegė 5 namai, 1 daržinė ir 5 arkliai. Vienas žmogus nukrito nuo stogo.

Iš **Skolių** (Kauno gub. Ukmergės pav.) Nuo Ukmergės dvidešimtame varste stovi Skolių sodžius ir prie jo—kopyčia. Toje kopyčioje jau nuo 40 metų su viršum nebuvo pamaldų. O šimetą 13 birželio mėnesio dieną atsilaukė šv. Antano atlaidai. Labai graži ir atmintina buvo iškilmė. Iš vakaro prieš tą dieną susirinko nemažas būrelis žmonių, nes buvo apskelbta apie iškilmę iš sakyklų Šašuolių ir Želvos bažnyčiose. Ant rytojaus labai daug žmonių susirinko. Visi džiaugesi, šv. Bažnyčios laisvei paprižtant.

Leonas Šaltenis.

Iš **Šembergo** (Kuršo gub.) rašo mums, kunigas Jonas Strikas neseniai persikėlęs į Saratovo vyskupiją ir esąs paskirtas į lietuvių sodžių vadinamąjį „Juodoji Padynė“ (Čornaja Padina, stotis Perekopnoje, Samaros gub.).

Iš **Nemakščių** parapijos (Raseinių pav. Kauno gub. pačta Nemakščiai) Užkalnių kaimoje pavogė nuo ganyklos ketverių metų arklių pašai-darašą. Jeigu kas kame užmatys, prašau duoti man žinią—gaus užmokėsnį.

Ukininkas An. Dabkus

Krapiškiai (Aleksandravėlės pav. Ežerėnų pav.). Birželio 29 tai ir švento Petro dieną, atsitiko pas mus nelaimė: po pietų apie 4 valandą nuėjo su arkliais keturi vyrai maudyties. Tris iš jų nemokantįs plaukyti toli į vandenį nėjo o ketvirtasis vaikas 22 metų nekiek mokantis plaukyti įplaukė į gilumą ir pradėjo narstyties; nors draugai jį perspejo kad su vandeniu nejuokautu, tačiau jis neklausė, sakė „gilumoje lengva plaukyti“. Ilgainiui besinarstydamas nebeišlindo iš vandens, dar kartą pamatė iškeltas, rankas bet staigu nugrimzdo ir nebeišsikėlė; jo draugai nemokantįs plaukyti negalėjo pagelbeti. Apie pusę valandos pragulėjo vandenyje; paskui ištraukus, veltui jieškojo pagalbos: nors supė marškose ir po užartas dirvas važiojo, tečiaus paskanduolis nebeatsigavėjo.

J. Stašelis

Raseiniai. 24 ir 25 d. birželio mėnesio čionai buvo arklių, galvijų ir kitų ukės dalykų **paroda**. Arklių visokios veislės ir amžiaus ant parodos suvesta apie 100. Visų atidę čionai atkreipė arkliai **belgiškos** veislės, kurių auginimas Raseinių apskrityje yra jau gana gerokai prasiplatinęs. Arkliai tos veislės yra labai dideli ir stori, dera miestuose vežti dideliems ir sunkiems vežimams. Dideliuose miestuose tokie arkliai prie vežiojimo visokių sunkenybių yra pajieškomi ir gerai apmokomi. Ukininkas Jeronimas Mockus iš Nemakščių parapijos parodė du belgiškos veislės eržilu:*) vieną juodą 6 metų, kurį iš Belgijos parsigabino už 1800 rublių, o antrą mūsų krašte augintą, įkainuotą (apcentitą) 1500 rublių. Ukininkas Mockus teturi tiktai 20 dešimtinių žemės.

*) drigantas, kumelys.

Sakyk Tamista—tariau į Mockų—ar-gi tokius brangius arklius auginti Tamstai apsimoka?

Žinoma—atsakė man jis—kad viską į piningus paruokuosime pakol toki arkli išauginu, tai rasit jį pardavus nedaug pelno beliktu, bet aš esmi ukininkas, turiu pakaktinai savo pašaro ant 3-4 arklių. Paskui jų prižiūrėjimas—o prižiūrėti tokius arklius reikia labai gerai—man vėl nieko nekaštuoja, dėlto kad aš pats prižiuriu ir pašeriu. Šimet savo „juoduką“, laidau prie 70 kumelių; nuo kiekvienos kumelės imu po 8 rublius, tai mat jau išeina apie 600 rublių. Už 3-4 metų jis man tarsi jau apsimoka...

— Tai Tamstos už prileidimą prie kumelių tokio brangaus erzilo 8 rublius per pigiai imate—pastebėjau.

— Ei, pone—atsakė man jis—reikia pažinti mūsų žmonių tamsybę. Mūsų apygardoje, bus jau keliatas metų atgal, vienas dvarponis parsigabino iš Belgijos erzilą ir už prileidimą prie kumelių ėmė po 25 rub. Žinoma, iš žmonių mažai kas tesinaudojo; visi šauke: per brangu! Aš nuvažiavau ir parsigabenau dar geresnį veislininką, imu už prileidimą, prie kumelių po 8 rublius. Mūsų žmoneliai dar pasirauko kartais, kad per brangu, bet jau pradeda suprasti, kad pigiaus negalima... Juk man pačiam kaštuoja **1800 rublių**. Dvarponis su manim', žinoma, negalėjo konkuruoti ir buvo priverstas savo erzilą parduoti...

— Ir Tamsta pats važiavai į Belgiją?—paklausiau.

— Aš pats važiavau!—atsakė Mockus, tarsi pasididžiuodamas.

— Tamista moki rašyti ir skaityti?—dar paklausiau.

— Biškiuko moku—atsakė man.

Na—pamislįjau sau vienas-pats—kad mes tokiam Mockui duotumime tikrą mokslą arba apšvietimą, tai sprendžiant iš jo energijos ir drąsybės, tikrai jis mums Lietuvoje Ameriką padarytu. Duok, Dieve, mums kuodaugiausiai tokių Mockų turėti! Ant parodos buvo išstatyta ir kitų veislių arklių. Teip tai ukininkas Stanislovas Pikelis parodė **žemaitiškos** veislės erziluką ir gavo 15 rublių premijos. Ukininkas Rupeika parodė žemaitiškos veislės kumelaitę, gavo 20 rublių premijos. Abelnai sakant, žemaitiškos veislės arklių ant parodos mažai tebuvo matyti. Daugiausiai buvo maišytos veislės. Premijų (nagradų) už arklius ant parodos išdalinta tapo 625 rubliai. Paroda buvo įtaisyta triusu ir kaštu „Raseinių draugijos paraginimo auginti arklius“. Ta draugija ši metą apvaikščiojo 25 metų sukaktuves. (Tapo įrengta 1881 m.) Pasibaigus parodai, buvo arklių licitacija (taksas). Bet ant licitacijos parduota tiktai viso labo 1 arklys. Pirkėjų mažai teatsirado, dėlto kad arkliai buvo labai brangūs. Už arkluką, už kurį kitais metais mokėdavo 150-200 rublių, šimetą prašė 250-300 rublių.

— Sakyk man—tariau į poną Hulevyčių, paro-

dos komiteto sekretorių—delko šimet tokie brangūs arkliai?

— Matai Tamista—paaiškino man p. Hulevyčius—mūsų arklius, labjausiai žemaitiškos veislės, traukia dabar į Angliją, o iš Anglijos gabena į Apriką. Tenai Aprikoje yra labai šiltas oras. Arkliai angliškos veislės tenai nuvesti greitai nudvesia. O mūsų „žemaiteliai“ nuvaryti į Apriką gerai išturi šiltį ir šaltį, ant ganyklos paleisti puikiai patis ganosi ir dėlto tai anglai mūsų „žemaičius“ pamylėjo ir pareikalavo kuodaugiausiai jų pristatyti. Suprantamas dalykas, dėlto pas mus arkliai pabrango...

Tiek apie arklius. **Galvijų** skyrius ant parodos buvo neperdidis. Ukininkas Rupeika už tris karves „švico“ veislės apturėjo arba (30 rublių vertės) 10 rublių piningais ir bronzinį medalį. P. Mikuckis už grupą „Olenderių“ apturėjo plugą ir 4 rublius piningais. Daug premijų buvo piningais nuo 5 lyg 2 rub. išdalinta.

Audeklų skyrius buvo nemažas. Buvo išstatyta visokių audimų: vilnonių, bovilninių ir marškonių. Matyti, kad mergelės aplink Raseinius moka austi. Buvo joms išdalinta nuo 5 lyg 2 rub. premijų Padėk, Dieve joms ir toliaus austi! Už karves ir audimus išdalinta 213 rublių. Raseinių ukės draugijos sankrova parodė daug visokių žemei išdirbti įrankių, kaip tai, visokios rūšies plugų, pjaunamųjų ir kulamųjų mašinų, grėblių, arpų ir t.t. Jauni vaikinai (10-12 metų) Vladyslavas Bakutis padirbo iš medžio originališką modelį kuliamosios mašinos su visu manežu, Viktoras Lukašius padirbo vėl iš medžio modelį siuvamosios mašinos. Abu vaikinai gavo po 10 rublių premijos. Vis tai yra mūsų žmonėse nepaprasti, bet užslėpti talentai. Girdeti, kad geri žmoni juos žada paimti į savo globą ir atiduoti į kokią nors teknišką mokyklą. Kas-žino, rasit laikui bėgant iš jų gali išeiti mūsų Edisonai...

— Pati paroda buvo įsteigta atstume 1 viorsto už miesto, teip vadinamame folvarke Paverkšniai. Tas folvarkas neseniai prigulėjo vyresnybei (iždui), bet dabar priguli Raseinių ukės draugijai, kurios rūpesniu ir kaštu čionai bus įsteigta žemdarbio mokykla. Mokinimas žada prasidėti nuo ateinančio meto.

Dėdė Atanasas.

Raseiniai. Čionai kitą-kartą buvo Domininkonų klostorių, bet 1863 m. liko panaikintas ir atiduotas į globą svietišku kunigų. Senovės gadynėje, kuomet klostoriai turėjo daug žemės ir nuo vyresnybės dar gaudavo didelę algą, tai visi pataisymai, kaip bažnyčios teip ir paties klostoriaus, buvo atliekami kaštais paties klostoriaus, bet dabar nuo klostorių, perejus jiems į svietiškujų kunigų rankas, liko atimta žemė ir alga. Tai-gi visi pataisymai, kaip bažnyčios teip ir klostoriaus murų nuvirto ant parapijonų. Bet parapijonai nepripratę duoti aukas (apieras) ant pataisymo bažnyčios ir klostoriaus murų vis tolyn tęsė, tarsi

laukdami kokio nors geradarijo. Žinoma, klioštoriaus ir bažnyčios murai visai buvo bepradedę griuti. Bet pirm 7 metų buvo čionai paskirtas į klebonus kunigas **Petras Dočkus** (jį dabar yra Veliuonas dėkanu), kurs čionai parvažiavęs karštai kibosi už darbą visus savo parapijonus ragindamas, kad prisidėtų prie atnaujinimo bažnyčios ir klioštoriaus murų. Pasidėkavojant kunigo Dočkaus energijai ir dabštumui dabar jau visas bažnyčios vidus yra atnaujintas, altoriai pertaisyti ir pagražinti, nauji vargonai padirbti, nauja špitolė padirbta, klioštoriaus murai pertaisyti ir t. t. Atnaujinimas arba pataisymas bažnyčios ir klioštoriaus murų yra apruokuotas ant keliato dešimtų tūkstančių. Kaip girdeti ir patsai Kunigas Dočkus nemaž nuosavo skatiko prikišo. Už keliato metų žada pabaigti visus remontus kaip bažnyčios teip ir klioštoriaus murų.

Dėdė Atanazas.

Kaunas šv. Kazimiero Draugijos valdyba šiuomi kviečia visus sąnarius į metinį visotiną sąnarių susirinkimą, įvyksiantį Kaune 20 d. šio Liepos mėnesio.

Svarstomi bus šie dalykai:

1. Naujų šv. Kazimiero Draugijos įstatymų projektas.

2. Valdybos ir redakcijinio komiteto organizacija: a) rinkimai: redaktoriaus, sekretoriaus, kasieriaus ir redakcijos sąnarių bent dviejų; b) išrinktųjų komitetan ypatų medžiagiškas aprūpinimas; c) buto redakcijai reikalingo pagaminimas.

3. Naujė lietuviško inteligentijai paskirto laikraščio sumanymas:

a) laikraščio tikslas, b) programa, c) didumas, d) kaina, e) vardas, f) redakcijos organizacija, g) talpinamųjų rankraščių apmokėjimas, h) reikalingas laikraščio įkurimui kapitalas.

4. Dabartinis katalikiškos lietuviškos rašliavos stovis:

a) Išleistųjų iki šiol lietuviškų katalikiškų knygų ir laikraščių silpnos pusės: b) geistini tame dalyke pagerinimai; c) kokios knygos mūsų žmonėms dabar labjausiai reikalingos?

5) Pagerinimas organizacijos geroms knygoms ir laikraščiams platinti:

a) parapijinių sankrovėlių įsteigimas; b) knygnešių arba važinėjančių knygų pardavinėtojų užvedimas; c) pardavinėjimas katalikiškų laikraščių atskirais numeriais.

6) Savos spaustuvės įkurimas:

a) ar savoji spaustuvė Draugijai butinai yra reikalinga? b) jei reikalinga, iškur imti pinigai spaustuvės įkurimui? c) kam pavesti spaustuvės įkurimą ir administraciją?

Iš Žemaičių Vyskupijos.

Jo Mylista Vyskupas Sufraganas Cirtautas lankys šį mėną dar šias parapijas:

1. Smalvą; atvažiuos 31 liep. išvažiuos 3 rugp.
2. Zarasus; „ 2 rugp. „ 5 „

3. Imbradus aplankys	4 rugp.		
4. Salaką; atvažiuos	5 „	išvažiuos	8 rugp.
5. Vajasiškį aplankys	pravažiuodamas.		
6. Daugailius; atvažiuos	8 rugp.	išvažiuos	10 rugp.
7. Dusetas	10 „	„	13 „
8. Kriaunas	13 „	„	15 „
9. Antazavę	15 „	„	18 „
10. Avilius	17 „	„	20 „
11. Aleksandravelę	18 „	„	20 „

Žinios iš visos Rusijos.

DUMA.

Dumos posėdis 29 birželio.

Gauta žinia nuo karės ministerio, Dumos užklausimus dėl nuteistų mirtin Adamov'o, Malecki'o ir kitų esant perduotus ministerių pirmininkui.

Finansų ministeris padavė Dumai projektą akcų žemės ant rukomųjų gilzų ir popėrosų paskirti ir vidutiniams mokesčiams nuo lauko ir miško dešimtinės permainingti.

Toliaus tęsėsi bylos apie Baltstogės žudynes, kurių kaltį vertė ant valdininkų visi sakytojai, vieną Stachovyčių atskyrus, kurs valdininkus užtarė.

Pagaliaus Duma dešimtį užklausimų dėl įvairių valdininkų neteisybių perduoda komisijon. Dar vieną užklausimą priima Duma, tasga: kodėl areštuota sodietis, kurs atvežė Dumai saviškių nuspreštus reikalavimus.

Dumos posėdis 30 birželio.

Pirmasėdis skaito telegramą iš Londono: „Visuseniausiojo parlamento 326 sąnariai sveikina visuausiausiojo Rusijos parlamento sąnarius ir viliasi suseisia su jo atstovais Vestministerio rume per tarptautišką visų parlamentų susivažiavimą“.

At. *Ostrogorski* sako: „Dabar išklaudyta iš Anglijos žinia sužadina didžiausį džiaugsmą. Vidutiniųjų amžių ruke Anglija pirmoji užžibino laisvės žiburį. Anglijos parlamento linkėjimas tikriausiai liudyja mums, laisvę esant nepergalimą. Patarčiau prašyti pirmasėdžio pranešti Anglijos parlamentui, kad mes su džiaugsmu išklauseme jo linkėjimų ir viliames, seniausiojo ir jauniausiojo parlamento bendruosius jausmus tarnausiant pasaulio laisvei ir žmonijos civilizacijai.“

Čia atstovai garsiai ploja.

At. *Žilkin* aiškina, juog nesutikimai ir neapikanta tarp tautų ir didžiausios nelaimės, iš to kilstančios, tik tuomet pasibaigs, kai pragaiš kariškos karalybių sąjungos, kai turės svarbą ne karalių susivažiavimai, ne eskadrų pasimatymai, bet žmonių atstovų ir darbininkų sąjunga. Šitai, kam žmonių atstovai turi susivienyti su savo kaimynais, kitų šalių atstovais. Todėl reikia siųsti atstovus į Londoną tarptautiškų parlamentų susivažiavimam.

Duma nusprendė netrukus išrinkti šešis pasiuntinius į paminėtą susivažiavimą.

Toliaus Duma svarstė ministerių pirmininko atsakymą ant Dumos užklausimo, kodėl leidžiama spauzdinti laikraščiuose į Ciesorių juodašimčių telegramos, kurstančios vienus gyventojus prieš kitus. Ministerių pirmininkas davė Dumai atsakymą, juog Duma neturinti teisės liesti siunčiamųjų Jo Didenybei telegramų. Šitoki atsakymą atstovai pripažino už beteisišką.

Po to lig pabaigai posėdžio sakytojai peikė valdybos pasiėlgimą ir linkėjo ministeriams atsistatydinti ir užleisti vietą tikriems veikėjams ant žmonių gerovės dirvos,

Dumos posėdis 3 liepos.

Posėdis prasidėjo pusėje trečios valandos po dvidešimties. Patoje posėdžio pradžioje vidurinių veikalų ministeriui nurodant Duma paskiria reikalingus piningus pačtos užlaikymui Tauridos rumuose.

Po to Duma užtvirtinusi rinkimus Penzos ir Enisėjaus gubernijose pradeda rinkti šešis sąnarius į tarptautišką parlamentą susivažiavimą Londone. Tuotarpu Dumos pirmosėdis p. Muromaevas apskelbia, kad vidurinių veikalų ministerio pagalbininkas p. Makarovas nori duoti atsakymą ant Dumos užklausimų.

Makarovas duoda atsakymą Dumai ant 33 užklausimų ir visuose atsitikimuose steigias išteisinti valdybos pasielgimą t. y. kad valdyba visur apsejusi teisingai. Priėjęs prie Melcov'o ištrėmimo (išsiuntimo kiton gubernijon), Makarovas nurodė, kad Melcov'as buvęs labai pavojingu žmogui. Kad aiškiau tą parodyti Dumai, Makarovas norėjo perskaityti Melcovo lakštą, bet jūmai iš salės atsiliepė kažkoks balsas: „kaip įgavote tą lakštą, gal per perliustraciją (t. y. slaptu iš pačtos atėmėte).

Makarovas. Ne, lakštas tapo paimtas laike kratymo prie vienos ypatos, kuri prie to dalyko prigulėjo (salėje girdis murmėjimas).

Petrunkevycius. Tas lakštas galėjo būti perduotas teismo tyrinėtojiui, bet Dumoje jis negali būti skaitomas.

Pirmsėdis. „Lig šioliai nievienam iš jusų niekas negynė, skaityti lakštų Dumoje.

Petrunkevycius. „Jei lakštas rašytas man, tad' aš dar turiu šiokią tokią teisę jį perskaityti Dumoje, bet jei lakštas yra rašytas trečiai ypatai, tuomet mes neturime teisės jį skaityti (balsai ir plojimai į dešnas).

Makarovas aiškina toliaus. Jis sako, jog manifestas 17 spalio 1905 m. davė laisvę, bet neatmainė jokių įstatymų. Pakoliai įstatymai yra neatmainyti, patoliai juos reikia užlaikyti.

Solp'as. Atsakydamas Makarovui jis maž-daug šiaip pasakė: „Aš girdėjau čion' ilgą ministerio pagalbininko išaiškinimą. Manę apėmė didelė baimė. Manę išgandino ta gili versmė tarp mūsų ir jų supratimo, apie teisdariškumą. Jų teisdariškumas tai ardytas nevien' laisvės bet paprasčiausių teisių. Ar jūs esate matę nors vieną ispravniką, kursai rėdytu pagal įstatymų. Parodykite man gubernatorių, kursai valdytu gubernija pagal įstatymų? Ne, jie valdo pagal cirkuliarų ir aš esmu persitikrinęs, jog ministeris nedrįs apgarsinti ir pusės tų cirkuliarų. Ministro draugas kalba apie tai, jog manifestas 17 spalio neatmainė įstatymų. Ministro draugas užmiršo, kad ant to manifesto yra patėmyjimas: „pagal to pildyti.“

Astafev'as sako, jog tie ministro draugo paaiškinimai esą niekas kitas kaip teisinimas neteisių policijos pranešimų. Mes veltuo leidžiame laiką.

Arakancev'as sako, jog ministerio draugas Makarovas kaipo buvusiasis teismo veikėjas' gerai žinąs policijos tyrinėjimų vertę.

Paskui dar kalbėjo apie tą dalyką Savieljev'as ir Vinner'is.

Duma nutarusi dar kelis užklausimus ministeriams, užbaigė posėdį.

Dumos posėdis 4 liepos.

Pirmsėdis apgarsina Valstybės sekretoriaus pranešimą, ciesorius užtvirtinęs 15 milijonų rublių kuriuos Duma nutarė duoti badaujantiems.

Iš eilės eina agrariškosios komisijos pranešimas dėl Valdybos apgarsinimo kas link žemės klausimo. Agrariškoji komisija pataria, kad Duma leistu į žmones atsišaukimą.

Dėlto kad Valdybos apgarsinime pasakyta, žemės klausimas esąs negriežtai išaiškintas, priešingosios nuomonės esančios atmetamos; Dumos agrariškas projektas esąs atšauktas. Vienok tas Valdybos apgarsinimos esąs taip sustatytas, kad žmonės perskaitę jį, nežinosią, kas jį apgarsino ar Valdyba, ar Duma. Žmonės galėsią pamislyti, buk Duma atsisakė nuo savo projekto, žemės klausimui išrišti.

Petražicki's dėl didėlio to klausimo svarbuvo pataria atidėti jį ant kelių dienų, kad viską apmąstyti ir apsvarstyti.

Kuzniu-Karavajev'as sako, kad neesą priežasties atidėlioti, reikią tuojaus svarstyti tą atsišaukimą į žmones.

Ir taip vieni kalba, kad tuojaus svarstyti tą atsišaukimą, kiti nori jį atidėti ant poros dienų. Užvis karštai kalbėjo už atidėjimą arba geriaus sakant prieš patį atsišaukimą kunigaikštis Volkonski's ir Skirmantas.

Už atsišaukimą kalbėjo Gredeskul, Kauno gubernijos atstovas Lopas ir kiti.

Posėdžiui baigianties tapo dar sustatytas užklausimas ministeriams, kas link kareivių pasielgimo Podolijos gubernijoje, kurie buk mušą žmones, laužą skrynes ir priverčią žmones pjauti rugius dvarponiams.

Posėdis pasibaigė nakties dvidešimtai baigianties.

Žinios iš užrubežio.

Anglija. Rusijai ant to sutinkant, nebeatsių savo laivyno į Baltijos jurą. Rusijos Ciesorius ir Anglijos karalius Eduardas III par telegrafą kalbėjo apie tą dalyką su vienas antru ir nutarė geriaus busiant nebesių ši metą laivyno, nes esąs laikas neatsakąs, bet pradėtas jau Anglijos artinimos su Rusija par tat niekiek nesumažėsiąs, priešingai eisų vis stipryn.

Persija. Tenai taip-pat nerimauja žmonės, reikalaudami pagerinimų. Eina žinios, buk magometanų dvasiškieji (mulai) esą kareivių apsiausti vienoje mečetoje. Padėjimas esąs opus.

Amerika. Vidurinėje Amerikoje tarp dviejų respublikų Hondoras (Salvador) ir Gvatemalos kilo karė už tat, kad Honduriečiai šelpė maištininkus Gvatemaloje. Gvatemaliečiai pralaimėjo. Suvienytųjų Valsčių prezidentas įsikišęs į tą vaidą ir pataręs abidviem respublikom pasiduoti ant tarptautiško teismo.

Skrantone. 17 (30) birželio tapo išventintas į kunigus M. Pankauskas, buvęs Žemaičių Seminarijos auklėtinis (Adr.: Rev. M. Pankauskas. 1635. N Main. str., Schranton, Pa.)

Japonia ruošias dirbti daug dar naujų laivų, užvis šarvočių ir didelių skraiduolių su dideliomis armatomis. Japonija dirbdama tuos laivus žada išnaudoti tas žinias, kokias ji įgavo paskutinioje karėje su Rusija.

Rusija dar neužmokėjo Japonijai už užlaikymą nelaisvių. Laikraštis „Rieč“ praneša buk šiomis dienomis užmokėjimo terminas dar esąs prailgintas ant kelių mėnesių.

Geradėjinga Redakcija!

Kadangi Tamstoms rupi žmonių apšvieta ir jų labas—o tai parodo „N. S.“ patilpę straipsneliai ir žinios, kurios lengvina sodiečių gyvenimo sunkią našta—tai drįstu čia paklausti, ar nėra kokių gydyklų žąsiukams, kurie šiame mėnesyje pradėjo kristi it „lapai“. Tai didis žmonių pelnas ypač žemaičių—žąsįs.

Ir žąsų lyg vienos nustojus nė iš tos pusės „nebatšoks kapeika“. Zmonelės, girdėt, aimanauja. Daugelio aplinkinių sodiečių vardan meldžiu šiame dalyke mus pagelbėti. Rasit teiktumėtės savo laikraštyje apskėbti tokias gy-

dyklas.—Tikimes, jog Tamstos ši kartą mūsų „N. Sk.“ užsitikėjimo uėzūvilsite.

Su didžiausia pagodone

„N. S.“ skaitytojas, žemietis S. Šveistrys.

Gargždai, M. Medsėdž. liep 1906.

Gerbiamuosius skaitytojus prašome prisijūsti Redakcijon įvairių žasiukų ligų gydymą budus. Apie karvių pieną ant užklaesimo № niekas dar neatsiuntė mums atsakančio gydymo budo. Turbut, nėvienas veterinaras neperskaitė mūsų užklaesimo.

Red.

„Trumpa Katalikų Bažnyčios istorija“, parašė kun. Alekna. Pust. 186 + III. 1906 m., kaina 50 kap.

Ta knįga priklauso prie veikalų, kurie be jokių gyrių, pačia savo augšta verčia, prasiskynę kelią, užsipelno sau priderančią garbę, o prasiplatinę turi atnešti skaitytojams stambią dvasišką naudą.

Gal ne vienas, ant knįgynų ar katalioge pamatęs Bažnyčios istorijos vardą, praleis jį pro akis, manydamas ėsant ne verta užsiimti ir skaityti tokį speciališką dalyką. Skaudžiai apsiriktų kas taip manytų; tasai veikalėlis yra visų skaitytinas dėl jo brangintų ypatybių.

Aš ne kalbu čia, kad kiekvienam katalikui malonu yra pažinti savo tikėjimo pradžia, išsiplėtimas ir jo likimas ilgais amžiais,—katalikų Bažnyčios istorija yra žinotina kiekvienam apšviestam žmogui. Visi politiškojo, visuomeniškojo ir ekonomiškojo gyvenimo apsiereiskimai ilgais amžiais buvo ir tebėra tampriai susirišę su tikyba; katalikų religija buvo ir tebėra didžiausiu kulturiškojo žmonijos gyvenimo veiksmiu. Religijos istorijos ne pažįstant, ne tik sunku įgyt katalikiškai-krikščionišką akyvaizdą įvairiose civilizacijos pakraipose, bet sunku išvengti įkyraus viensališkumo istoriškuose sanprotavimuose, sunku įgauti kritiską pažiūrą ir nuomonę paprastuose religijos klausimuose, o kilius kokiai naujai (kad ir netikusiai, kaip pav. „mariavitai“) religijos teorijai ar kokiam painesniam jos apsiereiskimui, ne lengva atsistoti tikrybės pusėje.

Ikišiol (jei ne skaityti atskirų istorijos dalių arba išpirktojo Wapplerio sunkaus vertimo) mūsų kalboje mės ne turėjome jokios ištisos Bažnyčios istorijos; trumpas o nutikęs k. Alekno veikalas tą plačią mūsų literatūros spragą tam kartui užkaišė.

Be to, minėtasis veikalėlis yra girtinas dėl jo skaitlingų specialinių ypatybių.

Kaipo originalinis darbas (ne vertimas), ta knįga turi stambią verčią ne vien tik religijos literaturoje, bet lygiai ir visoje Lietuvos raštijoje dėl savo gražios, aiškios, lengvos, tikrai lietuviškos kalbos. Iš kiekvieno sakinio matyti gerb. autoriui gerai ėsant žinomas mūsų istorikų raštų kalbos ypatybes.

Įvairuotas knįgos turinys turi da tą didžią verčią, kad su tam tikra atidžia gana plačiai atskleidžia Lietuvos religijų ir jų likimo istorijos lakštus. Kalbėdamas apie krikščioniškojo tikėjimo išsiplėtimą pas Lietuvos tautas, apie protestantizmą, apie uniją, autorius užkliudo ir aiškiai aprašo daugel žinotinų dalykų, su kuriais ikišiol dar ne buvome susitikę nė viename mokslo vadovelyje. Knįgoje yra žinių ir apie dabartinį katalikų tikėjimo buvį ir padėjimą Rusijoje ir Lietuvoje.

Todėl „Trumpa Bažn. istorija“ ne tikt su džiaugsmu ir nauda bus skaitoma mūsų brolių ir sesėlių, bet lygiai ji tarnaus mums kaip geras mokslo vadovėlis. Ližišiol Lietuviai, vyresniųjų klisų mokiniai, ne turėjo iš ko mokyties savo religijos istorijos; dabar galima pasidžiaugti, kad ta stoka liko atitolinta; „Trumpa istorija“ ne viename atžvilgyje yra augštesnės verčios už ėsančius kitose kalbose to dalyko rankvedžius.

Atsirandančios knįgoje silpnėsės vietos nykte nyksta šalip daugelio žymių nuopelnų. Įspėsiu tik vieną dalyką: imant veikalėlį, kaip religijos mokslo vadovėlį, truksta jame smulkesnių ir aiškesnių padalinimų atskirų istoriskų faktų į tamtikrus įstabesnius skyrius; pasislėpusi po vienu titulu ilga istoriskų atsitikimų ar ypatų eilia ne kartą darys sunkesni darbą mokiniams. Reikia vilties naują laidą pasirodysiant kaip reikiant pritaikintą prie mokslo vadovėlių ypatingumo.

Lengvi knįgos kalba, įvairus turinys ir įmanomai pigi kaina privalytų jai plačiai atverti visų Lietuvos pastogių duris.

K. Šlys.

REDAKCIJOS ATSAKYMAS.

P. Pukui. Apie salezijonų mokyklą žinią padavė p. Jurgis Baltrušaitis iš Vilniaus.

Redaktorius Pralotas A. Karosas.

JUOZ. NAUJALIO KNYGYNE KAUNE (Viešasis plecius) gaunama jubilėjinė lotyniška knygute:

„Rosarium B. V. Mariae“

cum textibus e Scriptura sacra ad meditanda mysteria fidei, ad usum piorum sacerdotum et seminariorum alumnorum. Sac. A. R.—55 pust.—15 kap.

100 egzempl. 12 rubl. be persiuntimo. 4—1

ZAKRISTIJONAS, nevedęs, 19 metų amžium, turįs gerą liudyjimą, jieško vietos. Pakvietimais kreipties prie Kantaučių klebono (pačia Plungė Kauno gub.). 1—1

Daktaras A. von Forestier

speciališkias gydymas sergančių ausių, nosies ir gerklės ligomis. Nuo 12—1 valandos dieną ir nuo 6—7 val. vakarę. **Liepojus**, Grudų gatvė (Zernovaja), № 42, Bonyco namai. 25—13

Daktaro A. Jagdhold'o

Elektroterapija ir Rentgenologija.

Ištirinėjimas ir kiaurai peržiurėjimas su **RENTGENOSKOPO** pagalbą visokių kuno dalių ir jų ligų: krutinės, širdies, plaučių, pleurito, inkstų, puslės, kaulų gedimo ir perlužimo. Atradimas užsilikusių kunę pašalinių daiktų, kaip štai: šratų, kulų, adatų ir k. p. Gydymas su **RENTGENOSKOPO** pagalbą visokių ligų esančių pavirš kuno, kaip antai: vėžio, niežų, skaudulių ir k. p. Teipogi su **ELEKTRIKOS** pagalbą gydymas reumatizmo, nervų, apmirimo kuno dalių ir k. p. **Liepojuje**. Grudų gatvė (Zernovaja), № 42, Bonyco namai. 25—13